

Onderzoek Geld en Relatie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Methoden.....	3
1.2 Achtergrondvariabelen.....	4
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Financiële administratie	6
2.1 Rekeningen	6
2.2 Wie doet wat	8
2.3 De financiële administratie	10
3 Communicatie	13
3.1 Afspraken over geldzaken	13
3.2 Ruzie over geldzaken.....	15
3.3 Mening over geld.....	17
3.4 Verjaardagscadeau	20
4 Financieel gedrag	21
4.1 Sparen.....	21
4.2 Lenen	22
4.3 Financiële doelen	23
5 Conclusies	25

1. Inleiding

Samenwonen met je partner is een mooie stap in je relatie. Maar samenwonen betekent ook dat er praktische zaken geregeld moeten worden. Er moeten meubels gekocht worden, huishoudelijke taken moeten verdeeld worden en ook de geldzaken moeten gezamenlijk geregeld worden. Uit een eerder onderzoek Partners en geldzaken (2004) bleek dat geldzaken een gevoelig gespreksonderwerp zijn. Vooral jonge stellen bleken daar moeite mee te hebben. Dit kan komen doordat stellen die net bij elkaar wonen nog een balans moeten zoeken. Ook kunnen er allerlei financiële veranderingen plaatsvinden, bijvoorbeeld als gevolg van het kopen van een huis of voor het eerst op jezelf wonen. Dit onderzoek is een verdieping van het onderzoek Partners en geldzaken (2004) en richt zich op drie thema's:

- Financiële administratie: Welke bankrekeningen hebben de partners? Wie regelt de geldzaken binnen het huishouden? Wie houdt overzicht?
- Communicatie: Is er wel eens ruzie over geld? Zo ja, waarover? Zijn er binnen een relatie vooraf afspraken gemaakt over de financiën?
- Financieel gedrag: Hoe gaan beide partners met geld om? Wat is het spaar- en leengedrag?

De centrale vraag van dit onderzoek luidt dan als volgt:

Op welke wijze worden de geldzaken binnen een relatie geregeld en tegen welke problemen lopen partners aan?

Het doel van dit onderzoek is om de financiële situatie binnen relaties in kaart te brengen om zodoende de voorlichting aan samenwonenden en gehuwden te verbeteren. Het NIBUD gaat op basis van deze resultaten adviezen en handvatten opstellen om geldzaken bespreekbaar te maken. Het maken van afspraken over geldzaken en elkaar goed op de hoogte houden van de financiële situatie voorkomen problemen.

1.1 Methoden

Het onderzoek Geld en Relatie is uitgevoerd door middel van een digitale vragenlijst. De vragenlijst stond op www.nibud.nl, www.msn.nl, op de themasite van de Telegraaf www.Overgeld.nl en in de zaterdagkrant van de Telegraaf. Het bijzondere van dit onderzoek was dat partners elkaar konden uitnodigen om mee te doen aan het onderzoek. Na het invullen van de vragenlijst kregen de deelnemers direct gelddtips terug. Deelname aan het onderzoek kreeg hierdoor meerdere functies. De deelnemers hebben 58 vragen ingevuld over hun gezamenlijke geldzaken. De meeste vragen konden worden beantwoord door het gewenste antwoord aan te klikken. De vragenlijst heeft een maand online gestaan. Er moet wel bij vermeld worden dat in de resultaten van bepaalde

vragen een vertekening kan zitten omdat het aannemelijk is dat de deelnemers aan dit onderzoek enige financiële interesse hebben.

De resultaten in dit rapport worden voornamelijk besproken aan de hand van de zogeheten verklarende variabelen:

1. geslacht
2. opleidingsniveau
3. duur relatie

Na opschoning waren er ruim 1349 correct ingevulde individuele vragenlijsten bruikbaar voor de analyse.

1.2 Achtergrondvariabelen

In deze paragraaf worden enige achtergrondkenmerken van de deelnemers besproken.

Tabel 1.0 Geslacht

	Verdeling responsgroep (%)	Werkelijke verdeling (%)
Man	36	49
Vrouw	64	51

In tabel 1.0 staan de verdeling van de dataset en de werkelijke verdeling in Nederland in percentages. Er hebben meer vrouwen dan mannen aan het onderzoek deelgenomen. Bijna tweederde van de respondenten is vrouw en eenderde van de mannen heeft de vragenlijst ingevuld.

Tabel 1.1 Opleidingsniveau

	Verdeling responsgroep (%)	Werkelijke verdeling (%)
Basisonderwijs	3	9
Vmbo	17	24
Havo,vwo en mbo	47	42
Hbo en universiteit	32	25

We zien dat er meer hoger opgeleiden hebben meegedaan dan de werkelijke verdeling. Dit zien we vaker bij andere onderzoeken die we doen. De dataset is herwogen op bovengenoemde variabelen.

In tabel 1.2 staan de verschillende leeftijdscategorieën.

Tabel 1.2 leeftijdscategorieën

	(%)
18-30 jaar	20
31-40 jaar	30
41-50 jaar	24
Ouder dan 50 jaar	26

In tabel 1.3 staan de netto inkomens van de partners die hebben deelgenomen. Er is niet gevraagd naar het totale inkomen van een huishouden maar naar het netto inkomen van het individu. Bijna een op de drie deelnemers heeft een inkomen tussen de 1000-1500 euro per maand en een kwart van de deelnemers heeft een inkomen tussen de 1500 en 2000 euro per maand.

Tabel 1.3 Wat is jouw netto inkomen?

Netto inkomen	(%)
0	3
1-500	5
500-1000	16
1000-1500	29
1500-2000	26
2000-2500	11
2500-3000	5
Meer dan 3000	5

Dit onderzoek is gericht op mensen met een relatie die een gezamenlijke huishouding voeren. In tabel 1.4 staat de verdeling naar samenlevingsvorm.

Tabel 1.4 Samenlevingsvorm

	(%)
Samenwonend, zonder samenlevingscontract	25
Samenwonend, met samenlevingscontract	17
Gehuwd in gemeenschap van goederen	47
Gehuwd op huwelijkse voorwaarden	11
Anders	1

Bijna de helft van de respondenten is in gemeenschap van goederen getrouwd. Er is een verschil naar opleidingsniveau. Bijna 60% van de deelnemers met een vmbo opleiding is getrouwd in gemeenschap van goederen tegen 35% van de hoogopgeleiden (hbo/universiteit).

Uit het onderzoek blijkt dat 60% van de stellen die niet getrouwd zijn geen samenlevingscontract heeft. Dit percentage ligt zelfs hoger als die stellen korter dan 5 jaar bij elkaar wonen, namelijk 66%. In een samenlevingscontract kunnen afspraken worden gemaakt over onder andere de verdeling van de bezittingen.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd.

In hoofdstuk 2 gaan we in op de financiële administratie binnen een relatie. Wie doet dat? En wie vindt dat belangrijker? In hoofdstuk 3 komt de communicatie over geldzaken aan bod. Wordt er wel eens ruzie gemaakt over geld? En waar gaan die ruzies dan over? In hoofdstuk 4 zal het gaan over het financiële gedrag. Hoe gaan beide partners met geld om? Hoe denkt men over geld? Als laatste zullen de conclusies besproken worden in hoofdstuk 5.

2 Financiële administratie

Het NIBUD vindt het belangrijk dat beide partners op de hoogte zijn van de financiële administratie. Uit eerder onderzoek van het NIBUD is gebleken dat juist vrouwen de administratie in een huishouden doen. In dit onderzoek is hier nader op ingegaan. Eerst wordt er aandacht besteed aan de bankrekeningen. Hoe is dat geregeld binnen relaties?

2.1 Rekeningen

De gezamenlijke rekening is één van de eerste dingen die veel mensen regelen als zij gaan samenwonen. Uit het onderzoek blijkt dat de ongeveer 75% van de partners een gezamenlijke rekening heeft en tweederde heeft een privé rekening. In de tabel staat de verdeling. Er konden meerdere antwoorden gegeven worden op deze vraag.

Tabel 2.0 Rekeningen

	(%)
Privé-rekening	66
Gezamenlijke rekening	74
Gezamenlijke spaarrekening	48
Eigen spaarrekening	44
Beleggingsrekening	20
Anders	1

Er kan gekozen worden om een privé-rekening te behouden naast de gezamenlijke rekening. Deze combinatie van rekeningen komt het vaakst voor bij stellen die korter dan 5 jaar samenwonen. Ongeveer de helft van de partners die kort bij elkaar wonen heeft een privé- en een gezamenlijke rekening. Ook alleen een privé-rekening komt vaker voor bij de diegenen die kort samenwonen.

Tabel 2.1 Soort betaalrekening naar duur relatie (%)

	< 5 jr	5-10 jr	10-20 jr	> 20 jaar	Totaal
Privé- en een gezamenlijke rekening	51	41	34	29	40
Alleen een gezamenlijke rekening	14	29	46	56	33
Alleen een privé-rekening	34	27	18	15	25
Geen privé- en geen gezamenlijke rekening	2	3	2	1	2

Ook is er een verschil naar opleidingsniveau. Lager opgeleiden (vmbo) hebben vaker alleen een gezamenlijke rekening dan hoger opgeleiden (hbo, universiteit), namelijk 45% tegen 21%.

De meeste mensen laten hun inkomen op hun privé-rekening storten, namelijk 53%. Ongeveer 40% van de mensen laat hun inkomen op een gezamenlijke rekening storten.

Uit tabel 2.3 blijkt dat partners zonder samenlevingscontract vaker alleen een privé-rekening hebben dan de andere samenlevingsvormen. Dit kan betekenen dat deze groep nog geen goede afspraken hebben gemaakt wat gezamenlijke en privé-uitgaven zijn. De partners met contract en de gehuwden op huwelijkse voorwaarden hebben vaker dan de overige vormen een privé- én een gezamenlijke rekening. Alleen een gezamenlijke rekening komt vaker voor bij de gehuwden in gemeenschap van goederen dan bij de overige samenlevingsvormen.

Tabel 2.3 Soort betaalrekening naar samenlevingsvorm (%)

	Samenwonen zonder contract	Samenwonen met contract	Gehuwd, in gemeenschap van goederen	Gehuwd op huwelijkse voorwaarden
Privé- en een gezamenlijke rekening	44	59	29	55
Alleen een gezamenlijke rekening	7	20	52	25
Alleen een privé-rekening	46	21	16	19
Geen privé- en geen gezamenlijke rekening	2	1	3	0

Als stellen een gezamenlijke rekening hebben, kunnen ze op verschillende manieren daaraan bijdragen. In tabel 2.4 staan de resultaten.

Tabel 2.4 Bijdrage gezamenlijke rekening

	(%)
Allebei evenveel	42
Een percentage van het inkomen	21
Zodat we allebei evenveel overhouden voor persoonlijke uitgaven	9
Ik draag niks bij	7
Anders namelijk	21

Binnen de meeste relaties wordt er door beide partners evenveel ingelegd, namelijk 42% van de partners heeft aangegeven evenveel bij te dragen.

Er is een verschil naar opleidingsniveau.

Hoger opgeleiden (hbo, universiteit) dragen vaker bij door een percentage van het inkomen te nemen of door evenveel over te houden voor persoonlijke uitgaven dan lager opgeleiden.

Tabel 2.5 Bijdrage gezamenlijke rekening naar opleiding (%)

	Basisonderwijs	VMBO	Havo, vwo, mbo	Hbo en universiteit
Allebei evenveel	38	46	45	34
Een percentage van het inkomen	17	20	20	26
Zodat we allebei evenveel overhouden voor persoonlijke uitgaven	4	5	9	14
Ik draag niks bij	32	10	6	2
Anders namelijk	9	20	21	25

Er is ook een verschil naar geslacht. Relatief meer vrouwen dragen vaker niks bij aan de gezamenlijke rekening dan mannen, 13% tegen 2%. In de groep vrouwen die niks bijdragen zitten relatief meer niet werkende vrouwen.

Ook blijkt dat partners die korter dan 5 jaar samenwonen vaker evenveel bijdragen aan de gezamenlijke rekening dan partners die langer samenwonen. Dit kan komen doordat men in eerste instantie graag de financiële zaken gescheiden wil houden en als de relatie wat langer duurt, wordt het geld meer naar verhouding van het inkomen verdeeld. Ook een verandering in de levensloop, zoals het krijgen van een kindje, kan daar voor zorgen.

Hoeveel iemand bijdraagt aan de gezamenlijke rekening en op welke manier hangt ook af of iemand wel of geen inkomen heeft. In tabel 2.6 staan de resultaten.

Tabel 2.6 Bijdrage gezamenlijke rekening naar arbeidsuren (%)

	< 12 uur	12-24 uur	25-32 uur	33-40 uur	> 40 uur	Ik werk niet
Allebei evenveel	24	39	39	44	38	31
Een percentage van het inkomen	33	19	21	21	21	20
Dat we allebei evenveel overhouden voor persoonlijke uitgaven	4	10	11	10	9	7
Ik draag niks bij	15	11	6	5	6	27
Anders namelijk	24	22	22	21	27	16

Het grootste verschil is zichtbaar bij de niet-werkenden. Deze groep draagt logischerwijs vaker niks bij aan de gezamenlijke rekening dan de werkenden.

2.2 Wie doet wat

De woonlasten belasten een groot deel van het huishoudbudget. Ongeveer driekwart van de deelnemers van dit onderzoek heeft een koopwoning. Er zijn verschillen naar opleidingsniveau en duur van de relatie. Hoger opgeleiden hebben vaker een koopwoning dan lager opgeleiden en partners die korter dan 5 jaar bij samenwonen hebben vaker een huurwoning.

Tabel 2.7 Woonsituatie

	(%)
Huur	27
Koop	72
Anders	1

Vervolgens is gevraagd op welke naam het huurcontract of koopwoning staat. Binnen de meeste relaties staat de woning op beide namen. Bij de koopwoning is dat vaker aangegeven dan bij de huurwoning, namelijk 75% tegen 43%.

Bij zowel de huurwoning als bij de koopwoning heeft de vrouw vaker dan de man aangegeven dat de woning op de naam van de partner staat. Deze resultaten staan in tabel X.

Tabel 2.8 Woning naam partner

	Man (%)	Vrouw (%)	Totaal (%)
Huurcontract naam partner	14	26	21
Koopcontract naam partner	4	16	10

Het blijkt dat 65% van de partners heeft aangegeven de woonlasten gezamenlijk te betalen. Er is een verschil naar geslacht. Het zijn vaker de mannen die de woonlasten betalen dan de vrouwen.

Tabel 2.9 Betaling woonlasten

	Totaal (%)
Een persoon in huishouden	13
Gezamenlijk	65
Anders, namelijk	1

Er is ook gekeken of stellen die een huur- of koopcontract op beide namen hebben staan vaker evenveel bijdragen aan de gezamenlijke rekening. Uit het onderzoek blijkt dat het hier om een minimaal significant verschil gaat. Maar zowel bij een huurhuis als bij een koophuis dragen partners vaker evenveel bij aan de gezamenlijke rekening als het huis op beide namen staat.

Ook is gekeken of de betaling van de woonlasten afhangt van de samenlevingsvorm. Het blijkt dat partners met samenlevingscontract vaker de woonlasten gezamenlijk betalen dan de partners zonder contract, namelijk 77% tegen 57%. Waarschijnlijk hebben de partners met contract geregeld hoe de uitgaven betaald worden.

Tabel 3.0 Betaling woonlasten naar samenlevingsvorm (%)

	Samenwonen zonder contract	Samenwonen met contract
Jijzelf	28	12
Je partner	14	10
Gezamenlijk	57	77
Anders, namelijk	1	1

2.3 De financiële administratie

In deze paragraaf komt de financiële administratie aan bod. In tabel 3.1 staat wie er verantwoordelijk is voor de financiële administratie thuis. Bij meer dan driekwart van de stellen doet één persoon de administratie.

Tabel 3.1 Wie zorgt er voor de financiële administratie

	Totaal (%)
Er zijn geen vaste regels, al naar gelang het uitkomt	10
Een persoon in huishouden	77
Beide partners in gelijke mate	13
Anders, namelijk	1

In de volgende tabel staat de vraag uitgesplitst naar duur relatie.

Tabel 3.2 Wie zorgt er voor de financiële administratie naar duur relatie (%)

	< 5 jaar	5-10 jaar	10-20 jaar	> 20 jaar
Er zijn geen vaste regels, al naar gelang het uitkomt	13	6	10	8
Een persoon in huishouden	69	85	82	78
Beide partners in gelijke mate	17	7	8	12
Anders, namelijk	1	1	1	2

Partners die korter dan 5 jaar samenwonen hebben vaker aangegeven dan de overige categorieën dat er geen vaste regels voor zijn en zij hebben vaker aangegeven dat beide partners dat in gelijke mate doen. Dit kan komen omdat er nog geen duidelijke afspraken gemaakt zijn en/of dat veel financiële zaken nog afzonderlijk worden geregeld.

Door het bijhouden van je geldzaken houd je beter overzicht. Het NIBUD adviseert om bij grote veranderingen je geldzaken weer eens op een rijtje te zetten. Dan kom je niet voor verrassingen te staan. In de tabel staan de resultaten op de vraag: houden jullie naast de bankafschriften bij wat er wordt uitgegeven (bijvoorbeeld met een (digitaal) kasboek)?

Tabel 3.3 Houden jullie naast de bankafschriften bij wat er wordt uitgegeven?

	(%)
Ja, met vaste regelmaat	30
Ja, alleen voor grote uitgaven	7
Ja, erg onregelmatig	15
Nee, nooit	48

De meeste stellen (48%) houden naast de bankafschriften niet bij wat er wordt uitgegeven. Daarentegen doet 30% van de stellen dat met vaste regelmaat. Er is een verschil naar duur van de relatie. Uit het onderzoek blijkt dat stellen die korter dan 5 jaar bij elkaar wonen minder vaak hebben aangegeven met vaste regelmaat de uitgaven bij te houden dan stellen die langer dan 20 jaar bij elkaar wonen, namelijk 25% tegen 38%. Ook hebben stellen die kort bij elkaar wonen

vaker aangegeven dat ze erg onregelmatig de uitgaven bijhouden dan stellen die langer dan 20 jaar bij elkaar wonen, namelijk 20% tegen 10%.

Aan de stellen die hebben aangegeven bij te houden wat er wordt uitgegeven is gevraagd wie dat voornamelijk doet. Uit het onderzoek blijkt dat vrouwen vaker bijhouden wat er wordt uitgegeven dan mannen.

De meeste stellen vinden het belangrijk dat de financiën goed geregeld zijn. Meer dan de helft van de partners heeft aangegeven dat beide partners het belangrijk vinden dat de financiën goed geregeld zijn. Hier is geen verschil naar geslacht, opleidingsniveau en duur van de relatie.

In sommige huishoudens worden alle uitgaven van de gezamenlijke rekening betaald. In andere huishoudens betaalt de ene partner bepaalde uitgaven en de andere partner andere uitgaven. Tabel 3.4 laat zien wie wat betaalt. Er konden meerdere antwoorden gegeven worden waardoor de deelnemers alledrie de mogelijkheden konden aanklikken (zelf, partner en gezamenlijk).

Tabel 3.4 Verdeling uitgaven naar geslacht (%)

Mannen	Zelf	Partner	Gezamenlijk	Niet van toepassing
Huur/hypotheek	31	6	60	3
Verzekeringen	40	12	60	1
Kleding	36	36	50	2
Anti conceptie	5	17	26	38
Vakantie	24	11	69	4
Meubels	24	8	69	4
Huishoudgeld	16	17	69	3
Vervoer	39	17	53	4
Uitgaven voor de kinderen	14	12	43	30
Cadeaus	22	25	68	2
Vrouwen	Zelf	Partner	Gezamenlijk	Niet van toepassing
Huur/hypotheek	11	26	62	3
Verzekeringen	19	26	66	2
Kleding	43	27	52	2
Anti conceptie	23	3	24	43
Vakantie	16	19	69	6
Meubels	14	16	71	5
Huishoudgeld	21	13	69	3
Vervoer	22	29	57	4
Uitgaven voor de kinderen	16	8	42	35
Cadeaus	34	17	65	2

Uit de tabel blijkt dat de meeste uitgaven gezamenlijk gebeuren. Er zijn wel verschillen naar geslacht. Bepaalde uitgaven worden vaker door de man dan door de vrouw gedaan. Het gaat om de volgende uitgaven:

- Huur/hypotheek
- Verzekeringen
- Vakantie
- Meubels
- Vervoer

Bepaalde uitgaven worden vaker door de vrouw betaald:

- Kleding
- Anticonceptie
- Kado's

Op de posten die hierboven staan, gaan we nu puntsgewijs dieper in. Er is gekeken of die posten vaker gezamenlijk betaald worden als de relatie langer duurt. In tabel 3.5 staan de resultaten.

Tabel 3.5 Gezamenlijke uitgavenposten naar duur relatie (%)

	< 5 jaar	5-10 jaar	10-20 jaar	> 20 jaar
Huur/hypotheek	58	64	65	61
Verzekeringen	57	64	71	69
Vakantie	66	68	73	72
Meubels	65	75	72	74
Vervoer	45	54	66	67
Kleding	38	50	63	65
Anticonceptie	20	35	32	22
Kado's	62	68	74	69

Behalve bij huur/hypotheek en vakantie zijn er bij de overige posten wel een verschillen naar duur van de relatie. Partners die korter dan 5 jaar bij elkaar wonen doen minder vaak die uitgaven gezamenlijk dan de partners langer dan 5 jaar bij elkaar zijn.

3 Communicatie

Het NIBUD vindt het belangrijk dat er gecommuniceerd wordt over geld, want daardoor kunnen problemen voorkomen worden. Dat lijkt zo gemakkelijk, maar het blijkt dat praten over geld een moeilijk onderwerp blijft binnen een huishouden.

3.1 Afspraken over geldzaken

Ongeveer de helft van de huishoudens heeft afspraken gemaakt over geldzaken voordat ze gingen samenwonen.

Tabel 3.6 Hebben jullie afspraken gemaakt voordat jullie gingen samenwonen?

	(%)
Ja	49
Nee	51

Stellen die korter dan 5 jaar samenwonen hebben vaker aangegeven afspraken gemaakt te hebben dan de stellen die al langer samenwonen.

Tabel 3.7 Hebben jullie afspraken gemaakt voordat jullie gingen samenwonen? (%)

	< 5 jaar	5-10 jaar	10-20 jaar	> 20 jaar
Ja	66	54	32	30
Nee	34	46	68	70

Voordat stellen gaan samenwonen wordt het vaakst afspraken gemaakt over de gezamenlijke rekening. Namelijk 70% van de partners heeft aangegeven dat de gezamenlijke rekening het onderwerp was waarover afspraken gemaakt zijn. Er konden meerdere antwoorden gegeven worden.

Tabel 3.8 Waarover hebben jullie afspraken gemaakt?

	(%)
Het nemen van een gezamenlijke rekening	70
Wie betaalt wat	37
Wat zijn gezamenlijke uitgaven en wat niet	40

De helft van de partners zegt geen afspraken gemaakt te hebben over de financiën voordat ze gingen samenwonen. Er is ook gevraagd waarom er geen afspraken gemaakt zijn. Deze resultaten staan in tabel 3.9. Een kwart heeft aangegeven geld niet belangrijk te vinden. Meer mannen dan vrouwen hebben aangegeven geen afspraken hebben gemaakt omdat ze geld niet belangrijk vinden, namelijk 30% tegen 18%.

Tabel 3.9 Waarom zijn er geen afspraken gemaakt? (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Ik vind geld niet belangrijk	30	18	24
Geen zin in	19	19	19
Ik vind het moeilijk om over geld te praten	14	18	16
Anders, namelijk	37	45	41

Ook blijkt dat vooral de stellen die kort bij elkaar wonen het moeilijk vinden om over geld te praten dan de stellen die al langer bij elkaar wonen.

Een kwart van de stellen die korter dan vijf jaar bij elkaar wonen heeft aangegeven het moeilijk te vinden om over geld te praten.

Tabel 4.0 Waarom zijn er geen afspraken gemaakt? (%)

	< 5 jr	5-10 jr	10-20 jr	> 20 jr	Totaal
Ik vind geld niet belangrijk	19	30	21	26	24
Geen zin in	12	22	22	21	19
Ik vind het moeilijk om over geld te praten	26	12	16	11	16
Anders, namelijk	44	36	41	42	41

De meest genoemde reden is 'anders'. Hieronder staan de meest genoemde redenen die genoemd zijn onder de categorie 'anders':

- Niet nodig om het vooraf te doen
- Alle geld op een hoop, samen leven is samen delen
- Gaat vanzelf
- Ik ben kostwinner

In tabel 4.1 staan de resultaten op de vraag 'hoe vaak spreken jullie over geldzaken met elkaar? De helft van de partners heeft aangegeven regelmatig afspraken te maken. De deelnemers van dit onderzoek konden zelf aangegeven wat zij regelmatig vinden.

Tabel 4.1 Hoe vaak spreken jullie over geldzaken?

	(%)
Regelmatig, namelijk eens per	50
Alleen bij grote veranderingen	11
Als het per ongeluk ter sprake komt	35
Nooit	4

De meeste partners hebben aangegeven regelmatig, namelijk eens per week, over geld te praten.

Tabel 4.2 Hoe vaak spreken jullie over geldzaken?

	(%)
Dag	6
Week	51
Maand	38
Kwartaal	5
Jaar	1

3.2 Ruzie over geldzaken

In deze paragraaf gaan we in op het onderwerp ruzie over geld. Uit het onderzoek van het NIBUD 'Partners en Geldzaken' uit 2004 bleek dat ruzie over geld vaak voorkomt tussen partners. In dit rapport gaan we hier dieper op in.

Meer dan de helft van de stellen heeft wel eens ruzie over geld. Daarnaast heeft 43% van de stellen nooit ruzie over geld. Er zijn geen verschillen naar geslacht, duur relatie en opleidingsniveau.

Tabel 4.3 Komt het wel eens voor dat jullie onenigheid hebben over geldzaken?

	(%)
Vaak, namelijk eens per	15
Soms, namelijk eens per	42
Nooit	43

Wel blijkt dat er een verschil naar leeftijd is. De helft van de partners ouder dan 50 jaar heeft aangegeven nooit ruzie te hebben over geld tegen 40% van de partners tussen de 18-30 jaar oud.

Aan de partners die hebben aangegeven wel eens onenigheid te hebben over geld is gevraagd over welke onderwerpen zij verschillen van mening met hun partner. Uit de tabel hieronder blijkt dat de meeste ruzies over het bestedingspatroon van de partner gaan. Mannen hebben dit antwoord vaker gegeven dan vrouwen, namelijk 52% tegen 44%.

Tabel 4.4 Over welke geldzaken hebben jullie wel eens onenigheid?

	(%)
De hoogte van een aankoop	35
Bestedingspatroon partner	48
Bestedingspatroon jijzelf	29
Wie betaalt wat	24
Anders	12

Een kwart van de partners heeft wel eens onenigheid over wie wat betaalt. De partners die korter dan 5 jaar samenwonen hebben dat antwoord vaker gegeven.

In tabel 4.5 staan de resultaten. Blijkbaar hebben partners die nog maar kort bij elkaar wonen nog geen goede afspraken daarover gemaakt of moeten zij nog wennen aan de nieuwe financiële taakverdeling.

Tabel 4.5 Over welke geldzaken hebben jullie wel eens onenigheid naar duur relatie (%)

	< 5 jr	5-10 jr	10-20 jr	> 20 jr
Wie betaalt wat	32	18	15	21

Om te onderzoeken hoe vaak er verhoudingsgewijs ruzie wordt gemaakt over geld in vergelijking met andere onderwerpen is tabel 4.6 opgenomen.

Tabel 4.6 Hoe vaak hebben jullie ruzie over de volgende onderwerpen? (%)

Huishoudelijke taken	Man	Vrouw	Totaal
Vaak	9	9	9
Soms	49	52	50
Nooit	38	35	36
Niet van toepassing	5	5	5
Kinderen	Man	Vrouw	Totaal
Vaak	5	7	6
Soms	33	34	33
Nooit	29	21	25
Niet van toepassing	33	38	36
Geldzaken	Man	Vrouw	Totaal
Vaak	13	14	14
Soms	49	48	48
Nooit	34	34	34
Niet van toepassing	4	4	4
Hobby	Man	Vrouw	Totaal
Vaak	1	3	2
Soms	19	23	21
Nooit	68	61	64
Niet van toepassing	12	14	13
Werk	Man	Vrouw	Totaal
Vaak	2	3	3
Soms	27	26	27
Nooit	57	60	59
Niet van toepassing	13	10	12
Religie	Man	Vrouw	Totaal
Vaak	1	1	1
Soms	5	4	5
Nooit	56	55	55
Niet van toepassing	39	39	39
Uitgaan	Man	Vrouw	Totaal
Vaak	1	2	1
Soms	17	17	17
Nooit	61	63	62
Niet van toepassing	21	19	20

Verslaving	Man	Vrouw	Totaal
Vaak	4	4	4
Soms	13	19	16
Nooit	37	33	35
Niet van toepassing	46	44	45

In vergelijking met bovenstaande onderwerpen wordt er het meest ruzie gemaakt over geldzaken. Er wordt zelfs meer ruzie gemaakt over geldzaken dan over huishoudelijke taken. In totaal heeft bijna tweederde (62%) van de partners aangegeven vaak tot soms onenigheid te hebben over geldzaken tegen 59% van de partners over huishoudelijke taken. Wat betreft de geldzaken; er zijn geen grote verschillen naar geslacht, opleidingsniveau en duur van de relatie.

3.3 Mening over geld

In dit onderzoek is aan de deelnemers een aantal stellingen over geld voorgelegd. Deze stellingen konden met eens of oneens beantwoord worden. In tabel 4.7 staan de resultaten. Uit de tabel blijkt dat op een aantal stellingen door het merendeel bevestigend is geantwoord, namelijk

- Volgens mij kan geld je altijd helpen
- Ik geloof dat geld veel problemen kan oplossen
- Als ik iets koop let ik altijd op de prijs
- Ik leen liever geen geld uit
- Veel geld hebben, maakt je zelfstandig
- Soms spaar ik mijn geld op, andere keren geef ik het meteen uit

Tabel 4.7 Stellingen over geld naar geslacht (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Volgens mij kan geld je altijd helpen	72	67	69
Ik vertel mijn kennissen vaak over mijn koopjes	31	42	36
Voor geld doe ik veel, als het maar veel oplevert	35	17	26
Ik geloof dat geld veel problemen kan oplossen	72	71	71
Ik laat graag merken dat ik geld heb	6	5	6
Ik spaar mijn geld altijd zo veel mogelijk op	49	44	46
Ik praat niet graag met familie en kennissen over geld	58	52	55
Ik maak me vaak zorgen over mijn financiën	40	53	46
Als ik iets koop let ik altijd eerst op de prijs	79	85	82
Ik fantaseer vaak over geld en wat ik ermee kan doen	55	55	55
Ik leen liever geen geld uit	78	74	76
Als ik minder zou hebben, verlies ik sommige vrienden	6	3	5
Veel geld hebben, maakt je zelfstandiger	65	59	62
Ik vind merkartikelen erg belangrijk	19	13	16

Soms spaar ik mijn geld op, andere keren geef ik het meteen uit	48	52	63
Ik koop vaak impulsief spullen zonder na te denken of ik ze wel echt nodig heb.	14	24	19

Mannen en vrouwen denken anders over deze stellingen. Er wordt nu ingegaan op de significante verschillen.

- Vrouwen vertellen vaker dan mannen over hun koopjes, 42% tegen 31%.
- Mannen zijn bereid meer te doen voor geld dan vrouwen, want 35% van de mannen heeft aangegeven veel voor geld te doen als het maar veel oplevert tegen 17% van de vrouwen.
- Mannen hebben vaker aangegeven niet graag met familie en kennissen over geld te praten dan vrouwen namelijk 58% tegen 51%.
- Vrouwen maken zich meer zorgen over geld dan mannen, want 53% van de vrouwen heeft aangegeven zich vaak zorgen te maken over haar financiën tegen 40% van de mannen.
- Vrouwen letten vaker op de prijs van een product dan mannen, namelijk 85% tegen 79%.
- Als ik minder geld zou hebben, verlies ik sommige vrienden. Deze vraag is vaker bevestigend beantwoord door mannen dan door vrouwen, namelijk 6% tegen 3%.
- 65% van de mannen vindt dat veel geld je zelfstandiger maakt tegen 59% van de vrouwen.
- Er zijn meer mannen dan vrouwen die merkartikelen belangrijk vinden, namelijk 19% tegen 12% van de vrouwen.
- Vrouwen kopen vaker dan mannen impulsief spullen zonder na te denken of zij ze echt wel nodig hebben, namelijk 24% tegen 14%.

Er was ook een aantal stellingen die gericht waren op de gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen. In tabel x staan de resultaten.

Tabel 4.8 Stellingen gelijkwaardigheid

	Eens (%)
Ik voel mij niet gelijkwaardig in mijn relatie wat betreft financiën	24
Mijn partner beslist hoeveel ik uitgeef en waaraan	6
Toegang tot geld zou mijn positie in relatie versterken	11
Een eigen inkomen is van belang voor mijn onafhankelijkheid	64

Er is echter maar één verschil naar geslacht. Vrouwen hebben vaker dan mannen aangegeven dat een eigen inkomen van belang is voor hun onafhankelijkheid, namelijk 72% tegen 55% van de mannen

Bijna een kwart van de partners heeft aangegeven zich niet gelijkwaardig te voelen in hun relatie wat betreft de financiën.

Er is een verschil naar het aantal uren werk. Diegenen die geen werk hebben, gaven vaker dit antwoord dan diegenen met werk.

Tabel 4.9 Stelling gelijkwaardigheid

	< 12 uur	12-24 uur	25-32 uur	33-40 uur	> 40 uur	Ik werk niet
Ik voel mij niet gelijkwaardig in mijn relatie wat betreft de financiën .	21	23	23	22	21	32

In een relatie kunnen beide partners anders met geld omgaan. Soms is de een zuinig en de ander weer royaal. Dit kan soms voor ruzie zorgen. In tabel 5.0 staan de resultaten op de vraag; hoe ga jij met geld om?

Tabel 5.0 Hoe ga jij met geld om? (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal (%)
Heel goed	14	14	14
Goed	49	40	45
Niet goed, niet slecht	31	38	35
Slecht	6	6	6
Heel slecht	1	1	1

De meeste mannen en vrouwen vinden dat ze goed met hun geld omgaan. Er is een verschil naar geslacht. Mannen hebben vaker aangegeven dat ze goed met hun geld omgaan dan vrouwen, namelijk 49% tegen 40%. Er is ook gevraagd hoe hun partner met geld omgaat.

Tabel 5.1 Hoe gaat je partner met geld om? (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal (%)
Heel goed	12	9	10
Goed	42	39	41
Niet goed, niet slecht	35	38	36
Slecht	10	11	10
Heel slecht	2	2	2

Het merendeel vindt dat hun partner ook goed met geld omgaat, namelijk 41%. Wel vinden de meeste mannen en vrouwen dat hun partner minder goed met geld omgaat dan zijzelf. De percentages in tabel 5.0 liggen iets lager dan in tabel 5.1.

Er is gevraagd of partners wel eens geldgeheimen voor hun partner hebben. Ongeveer één op de vier partners heeft soms geldgeheimen voor zijn/haar partner. De meeste mensen (76%) die samenwonen hebben geen geldgeheimen voor elkaar.

Tabel 5.2 Heb je wel eens geldgeheimen voor je partner?

	Totaal (%)
Ja, regelmatig	3
Ja, soms	22
Nee, nooit	76

Er is een verschil naar geslacht. Vrouwen hebben vaker een geldgeheim voor hun partner dan mannen. Bijna één op de drie vrouwen (29%) heeft wel eens een geldgeheim tegen 16% van de samenwonende mannen. Ook is er een verschil naar inkomen. De partners met een inkomen tussen de 0 en 1500 euro per maand hebben vaker een geldgeheim dan de partners met een hoger inkomen, namelijk 24% tegen 19%.

3.4 Verjaardagscadeau

Er is ook gevraagd wat partners gemiddeld uitgeven aan een verjaardagscadeau. Het was een open vraag. Het blijkt dat partners € 117 uitgeven aan het verjaardagscadeau. De mediaan is echter lager namelijk € 100. Dat betekent dat de helft van de partners minder uitgeven dan € 100 en de andere helft meer dan € 100.

Het blijkt dan mannen vaker duurdere cadeaus kopen voor hun partner dan vrouwen. Bijna 15% van de mannen geeft meer dan € 200 uit aan het verjaardagscadeau tegen 5% van de vrouwen.

Tabel 5.3 Uitgaven verjaardagscadeau naar geslacht (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal
€ 0-50	36	46	41
€ 51-75	6	8	7
€ 76-100	27	30	29
€ 101-200	18	12	15
€ 201 en meer	14	5	10

Logischerwijs geven de partners met een hoog inkomen vaker een duurder cadeau dan de partners met een lager inkomen. Een ander verschil is zichtbaar bij partners die korter dan 5 jaar bij elkaar wonen. Zij geven vaker een cadeau tussen de € 100-200 dan de partners die al langer bij elkaar zijn, namelijk 18% tegen 11% van de partners die tussen de 5 en 10 jaar bij elkaar wonen. Daarentegen geven partners die ouder zijn dan 50 jaar vaker een cadeau boven de € 200 dan de partners tussen de 18-30 jaar, namelijk 16% tegen 5%.

4 Financieel gedrag

Wat is het financiële gedrag op lange termijn? Hoe is het spaargedrag en leengedrag? En welke financiële doelen worden gemaakt?

4.1 Sparen

Bijna de helft van de partners heeft een gezamenlijke spaarrekening. Er is gevraagd op welke wijze ze een bedrag op de gezamenlijke rekening opzij zetten. Er konden meerdere antwoorden gegeven worden.

Tabel 5.4 Zetten jullie regelmatig een bedrag op jullie gezamenlijke rekening

	Totaal (%)
Ja, een vast bedrag per maand	54
Ja, als er geld overblijft	35
Nee	16

Meer dan de helft van de partners sparen een vast bedrag per maand. Zo'n 16% geeft aan geen bedrag op zij te leggen terwijl ze wel een gezamenlijke rekening hebben.

Naast sparen op een gezamenlijke spaarrekening, sparen partners ook nog op een eigen rekening. De helft van de partners heeft een eigen spaarrekening. De combinatie eigen spaarrekening én een gezamenlijke spaarrekening komt bij 14% van de partners voor.

Ook is aan bod gekomen of partners weten hoeveel hun partner op zijn/haar spaarrekening heeft staan. Het blijkt dat een kwart (24%) niet precies weet hoeveel zijn/haar partner bij elkaar heeft gespaard. Ook is gevraagd wie er meer op zijn eigen spaarrekening heeft staan. In tabel 5.5 staan de resultaten.

Tabel 5.5 Wie heeft er meer op zijn eigen spaarrekening staan (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal (%)
Ik	56	35	46
Mijn partner	31	45	37
Ongeveer hetzelfde	14	20	17

Mannen hebben vaker aangegeven meer op hun spaarrekening hebben staan dan hun partner, namelijk 56% tegen 35%. Vrouwen daarentegen hebben vaker dan mannen wel eens een spaarpotje waar hun partner niets van weet namelijk 12% ten 7%. Hoewel 86% van de partners heeft aangegeven geen spaarpotje te hebben.

Mannen en vrouwen denken ongeveer hetzelfde over de vraag: 'Als je aan het eind van de maand geld over hebt, hoe wil je dat besteden'. Ongeveer de helft van de partners wil dat op een gezamenlijke rekening zetten. Daarna volgt het sparen op eigen rekening. Vrouwen hebben vaker aangegeven het aan zichzelf te willen besteden dan mannen, namelijk 12% tegen 9%.

Tabel 5.6 Als jij aan het eind van de maand geld over hebt, zou je dat willen (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal (%)
Sparen op eigen rekening	34	33	33
Sparen op een gezamenlijke rekening	54	49	51
Besteden aan mijzelf	9	12	11
Besteden aan ons samen	30	28	29
Besteden aan de kinderen	16	18	17
Anders, namelijk	4	5	4

4.2 Lenen

Naast sparen is ook lenen aan bod gekomen. In tabel 5.7 staan de resultaten op de vraag: 'hebben jullie een gezamenlijke lening of schuld (uitgezonderd roodstand en hypotheek)? Er waren meerdere antwoorden mogelijk.

Tabel 5.7 Hebben jullie een gezamenlijke lening of schuld? (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal (%)
Ja, alleen op mijn naam	7	4	5
Ja, alleen op naam van mijn partner	2	9	5
Ja, samen met mijn partner	14	15	15
Ja, samen met mijn partner en op mijn naam	7	6	7
Nee	70	66	68

Meer dan tweederde (68%) heeft geen gezamenlijke lening. Er is wel een verschil naar geslacht. Vrouwen hebben vaker aangegeven een lening te hebben op naam van hun partner dan mannen, namelijk 9% tegen 2%. Stellen die korter dan 5 jaar bij elkaar zijn hebben minder vaak een gezamenlijke lening op beide namen dan stellen die langer bij elkaar zijn. Zo heeft 7% van de stellen die korter dan 5 jaar bij elkaar zijn een gezamenlijke lening op beide namen tegen 18% van de stellen die 5-10 jaar bij elkaar zijn.

Tabel 5.8 Wat vind jij van je eigen leengedrag? (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal (%)
Geheel verantwoord	41	42	42
Ik had liever minder geleend om meer geld voor andere zaken over te houden	39	32	36
Ik leen veel te veel	8	7	8
Ik weet het niet	11	18	15

De meeste partners (42%) vinden dat zij geheel verantwoord leengedrag hebben. 15% van de partners weet niet wat zij van hun leengedrag vinden. Een reden hiervoor kan zijn dat ze niet precies weten wat de consequenties zijn van hun lening. Meer dan eenderde (36%) had liever minder geleend om meer geld voor andere zaken over te houden.

Ook is gevraagd naar het leengedrag van de partner. In tabel 5.9 staan de resultaten

Tabel 5.9 Wat vind jij van het leengedrag van je partner? (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal (%)
Geheel verantwoord	55	35	44
Ik had liever dat mijn partner minder geleend had om meer geld voor andere zaken over te houden	19	30	25
Mijn partner leen veel te veel	7	11	9
Ik weet het niet	19	25	22

Ook wat betreft het leengedrag van hun partner vinden de meeste partners het leengedrag van hun partner geheel verantwoord, namelijk 44%. Wel is er een verschil naar geslacht. Meer mannen hebben aangegeven het leengedrag van hun partner geheel verantwoord te vinden dan vrouwen namelijk 55% tegen 35%. Ook hebben vrouwen vaker aangegeven dat ze liever gehad hadden dat hun partner minder had geleend om meer geld voor andere zaken over te houden dan mannen namelijk 30% tegen 19%.

4.3 Financiële doelen

In deze paragraaf komen de financiële doelen aan bod.

Tabel 6.0 Hebben jullie financiële doelen voor de langere termijn? (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal (%)
Ja	29	33	31
Ja, maar geen concrete doelen	33	31	32
Soms	7	8	8
Nee	31	28	29

Bijna eenderde van de partners (31%) heeft wel financiële doelen voor de langere termijn. Zo'n 32% heeft wel financiële doelen, maar geen concrete doelen. Daarentegen heeft 29% van de partners geen financiële doelen voor de langere termijn. In tabel 6.1 staan de resultaten welke financiële doelen partners hebben.

Uit de tabel 6.1 blijkt dat bijna tweederde van de partners die wel een financiële doel hebben een financiële buffer hebben als financiële doel. Er waren meerdere antwoorden mogelijk.

Tabel 6.1 Welke financiële doelen hebben jullie? (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal (%)
Een financiële buffer	66	61	64
Een eigen huis kopen/groter huis kopen	26	29	28
Eerder stoppen met werken	26	21	24
Een tweede huis	9	4	7
Een tijdje onbetaald verlof	5	5	5
De kinderen een bepaald vermogen achterlaten	23	23	23
Studie	24	22	23
Een eigen huis geheel afbetalen op enig moment	22	17	19
Anders, namelijk	13	21	17

Er waren geen significante verschillen naar geslacht, behalve bij het doel ‘tweede huis kopen’. Mannen hebben vaker aangegeven een tweede huis als doel te hebben dan vrouwen, namelijk 9% tegen 4%.

Partners hoeven niet dezelfde financiële doelen te hebben. Toch heeft de helft van de partners aangegeven geen andere financiële doelen te hebben dan hun partner. Meer dan eenderde (36%) van de partners heeft aangegeven wel eens andere financiële doelen te hebben dan hun partner. Wel hebben jonge stellen (die korter dan 5 jaar samenwonen) vaker aangegeven soms andere doelen te hebben dan stellen die al lang bij elkaar wonen (langer dan 20 jaar), namelijk 41% tegen 26%.

In tabel 6.2 staan de resultaten op de vraag: ‘Hoe financiert u een grote aankoop?’ Het blijkt dat meer dan de helft van de stellen dit van de gezamenlijke rekening betaalt. Er is een verschil naar geslacht. Mannen hebben vaker aangegeven grote uitgaven te betalen dan vrouwen, namelijk 17% tegen 6%. Ook geeft toch bijna één op de tien van de partners aan te moeten lenen om een grote uitgaven te betalen.

Tabel 6.2 Wijze waarop grote aankoop wordt gefinancierd (%)

	Mannen	Vrouwen	Totaal (%)
Wij betalen dit van de gezamenlijke rekening	58	55	56
Afwisselend, de ene keer ik en de andere keer mijn partner of van de gezamenlijke rekening	9	14	12
Ik betaal dat meestal	17	6	12
Mijn partner betaalt dat meestal	3	10	7
Wij zouden daarvoor moeten lenen	8	9	9
Anders, namelijk	4	5	5

5 Conclusies

In dit rapport is de centrale vraag: Hoe zijn de geldzaken binnen relaties geregeld en tegen welke problemen loopt men aan?

In 2004 heeft het NIBUD al een onderzoek naar partners en geldzaken gedaan. Dit onderzoek is een verdieping van dat onderzoek. De doelgroepen van dit onderzoek zijn zowel mensen die samenwonen als mensen die gehuwd zijn.

Het rapport beschrijft aan de hand van drie hoofdstukken een aantal thema's;

- de financiële administratie;
- de communicatie over geld ;
- financieel gedrag.

Financiële administratie

Hoofdstuk twee gaat in op de financiële administratie. Eerst is gekeken naar de bankrekeningen binnen een huishouden. Het blijkt dat de gezamenlijke rekening de meest gebruikte rekening is onder samenwonende en gehuwde stellen.

Driekwart van hen gebruikt een gezamenlijke rekening. De meest voorkomende combinatie van rekeningen is de gezamenlijke en de privé-rekening. Deze combinatie zien we vooral terug bij partners die korter dan vijf jaar bij elkaar wonen.

Uit een eerder onderzoek Partners en geldzaken uit 2004 bleek dat vooral vrouwen de financiële administratie doen. Ook uit dit onderzoek blijkt dat vrouwen zich meer bezighouden met het bijhouden van de uitgaven dan mannen. Ook zien we dat voornamelijk één persoon in een huishouden de administratie doet. Het NIBUD vindt het belangrijk dat beide partners op de hoogte zijn van de financiën. Als bijvoorbeeld de partner die de administratie doet tijdelijk wegvalt dan moet de andere partner het gemakkelijk over kunnen nemen.

Bijna driekwart van de partners houdt niet met vaste regelmaat bij wat er wordt uitgegeven. En zelfs de helft van de stellen houdt naast de bankafschriften nooit bij wat er wordt uitgegeven. Zo'n 15% heeft aangegeven erg onregelmatig de uitgaven bij te houden. Dat hebben vooral stellen die kort bij elkaar wonen geantwoord.

Uit het onderzoek komt naar voren dat stellen die korter dan 5 jaar bij elkaar wonen vaker aangeven dat er geen vaste regels zijn om de administratie te doen. Blijkbaar zijn daarover nog geen duidelijke afspraken gemaakt of worden veel financiële zaken nog afzonderlijk geregeld.

Er is ook gevraagd hoe bepaalde uitgaven binnen een relatie worden gedaan, namelijk door jezelf en/of door de partner en/of gezamenlijk. Over de meeste uitgaven wordt gezamenlijk beslist. Er zijn wel verschillen tussen de wat mannen en wat vrouwen binnen het huishouden betalen. Als bijvoorbeeld de

huur/hypothek niet gezamenlijk wordt betaald, dan wordt het vaker door de man betaald dan door de vrouw, namelijk 31% tegen 6%. Ander uitgaven die vaker door de man worden betaald zijn: verzekeringen, vakantie, meubels en vervoer. Vrouwen betalen vaker kleding, anticonceptie en cadeaus.

Communicatie over geld

Het NIBUD vindt het belangrijk dat er binnen een relatie over geld gepraat wordt. In hoofdstuk drie is ingegaan op het maken van afspraken, ruzie over geldzaken en meningen over geld.

De helft van de stellen heeft afspraken gemaakt voordat ze gingen samenwonen. De afspraken gaan het vaakst over de gezamenlijke rekening. Van de stellen die geen afspraken hebben gemaakt, zegt een kwart geld niet belangrijk te vinden. Het zijn vooral mannen die dat hebben aangegeven.

Een andere reden om geen afspraken te maken is dat men het moeilijk vindt om over geld te praten. Dat is namelijk door 16% van de stellen aangegeven. Het moeilijk vinden om over geld te praten komt voornamelijk voor bij stellen die korter dan vijf jaar bij elkaar wonen.

Ruzie over geld komt ook voor. Het blijkt dat meer dan de helft van de partners wel eens onenigheid heeft over geld. Het meest wordt er ruzie gemaakt over het bestedingspatroon van de partner (48%). Ook heeft een kwart aangegeven wel eens ruzie te hebben over wie wat betaalt. De stellen die nog niet zo lang bij elkaar wonen hebben vaker dit antwoord gegeven dan de stellen die al langer bij elkaar wonen. Onenigheid over geld komt dus voor. Er wordt zelfs meer ruzie gemaakt over geldzaken dan over huishoudelijke taken, kinderen, hobby, werk, religie, uitgaan en verslaving.

Mannen en vrouwen denken anders over geld. In het onderzoek is een aantal stellingen voorgelegd. Eenderde van de mannen heeft aangegeven bereid te zijn veel voor geld te doen als het maar veel geld oplevert tegen 17% van de vrouwen. Mannen hebben dus meer over voor geld dan vrouwen. Vrouwen daarentegen vertellen vaker over hun koopjes en letten vaker op de prijs dan mannen. Ook hebben vrouwen vaker aangegeven dat een eigen inkomen van belang is voor hun onafhankelijkheid dan mannen, namelijk 72% tegen 55%. Ook is gevraagd naar geldgeheimen. Vrouwen hebben vaker een geldgeheim dan mannen. Bijna een op de drie vrouwen heeft wel eens een geldgeheim tegen 15% van de mannen.

Financieel gedrag

In hoofdstuk vier komt het financiële gedrag op lange termijn aan bod. Hoe zit het met het spaar- en leengedrag? En wat zijn de financiële doelen?

De helft van de stellen heeft een gezamenlijke spaarrekening. Daarvan stort de helft een vast bedrag per maand op die rekening. Ook heeft ongeveer de helft van de stellen een eigen spaarrekening. Bijna een kwart van de partners die een partner heeft met een eigen spaarrekening weet niet precies hoeveel daar op

staat. Ook is gevraagd of partners weten wie er meer gespaard heeft. Mannen denken dat zij meer op hun spaarrekening te hebben dan hun partner. Vrouwen daarentegen hebben vaker een spaarpotje waar hun partner niets van weet, namelijk 12% tegen 7%.

Bijna eenderde van de stellen heeft een gezamenlijke lening (uitgezonderd roodstand en hypotheek). De meeste stellen vinden hun leengedrag verantwoord. Maar van de stellen met een gezamenlijke lening had meer dan eenderde graag minder geleend om meer geld over te houden voor andere zaken. Ook heeft 15% aangegeven geen mening te hebben over hun eigen leengedrag. Een reden hiervoor kan zijn dat ze niet precies weten wat de consequenties zijn van hun lening.

Er is ook aandacht gegaan naar financiële doelen op lange termijn. Bijna eenderde van de partners heeft concrete financiële doelen. De meest voorkomende doel is het hebben van een financiële buffer.